

YEREL EDEBİYAT DERGİLERİNE BİR ÖRNEK; TARANCI DERGİSİ

Okutman Canser KARDAŞ

Şırnak Üniversitesi Rektörlüğü, Türk Dili Bölümü, kardascanser@gmail.com

Özet

Türk edebiyatında dergiciliğin edebiyata ve edebiyat tarihine katkılarını ortaya çıkarmak için yayımlanmış dergilerin incelenmesi büyük önem arz etmektedir. Bu amaçla kaleme alınan yazımız, II. dönem açılan Diyarbakır Halkevinin yayın organı olan “Tarancı” dergisi incelenmiştir. 29 Nisan 1910 yılında yayımlanan “Kevkeb Medinho” [Şark Yıldızı] dergisiyle Diyarbakır’da uzun soluklu bir dergicilik faaliyeti başlamıştır. 1910-2011 yılları arasında 50’yi aşkın dergi yayımlanmıştır. Dergi hem sayısal analizlerle hem de muhteva yönünden ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarancı dergisi, Diyarbakır, yerel dergi

An Example For The Regional Literary Magazines: Journal Tarancı

Abstract

The Investigation of the published journals is very important to exposing the contribution of the magazine publishing to the literature and history of literature in Turkish literature. In our paper, written to this end, is the Journal Tarancı, the publication of the Diyarbakır Public House, which opened II. Session, isvestigated. With the “Kevkeb Medinho” [Şark Yıldızı or The Star of East], published on 29 April 1910, started a long- term magazin publishing activity in Diyarbakır. Between the years 1910 and 2011 has been published more than 50 different journals. It has been tried to present the Journal, both with numerical analysis and in terms of content.

Key words: Journal Tarancı, Diyarbakır, regional magazine

Giriş

Güneydoğu Anadolu'nun önemli merkezlerinden biri olan Diyarbakır'ın, basında ve edebiyat dergiciliğinde Anadolu'nun en zengin kentlerinden biri olduğunu söylemek abartılı olmayacaktır. Matbaanın Osmanlı Devletine girmesiyle yazım hayatında değişim başlamıştır. (Taşgın, 2004: 231) Bu değişim taşrada da aynı etkiyi göstermiştir. Osmanlılar döneminde taşrada ilk açılan gazetelerden biri olan “Diyarbakır” [1869] gazetesinin Diyarbakır'da yayınlanması, şehrin edebiyat alanında nüfuzlu bir kent olmasına büyük oranda katkı sağlamıştır. Sayıları yüzlerle ifade edilen edebiyatçı, sanatçı, aydın ve bilim adamı yetiştiren Diyarbakır'ın, edebiyat dergiciliğinde de zengin olması olağan bir sonuç haline geliyor (Beysanoğlu, 1996-97: cilt I,II). Böyle zengin bir mirasa sahip bir şehrin, bugüne yansımaları onlarca dergi ve gazeteler oluşturmuştur.

Diyarbakır'da yayınlanan dergiler incelendiğinde, Cavit Orhan Tütengil'in tespitinde bulunduğu iki madde dergiciliğin amacını ortaya koymaktadır.

a) “Kendisini kitlelere tanıtmaya ve kabul ettirme durumunda bulunan siyasi örgütlerle halk arasında bir köprü olan basın gelişmesi bir paralellik göstermektedir.”

b) “ ‘ulu bir çınar görünüşünde’ olduğunu söylediğimiz ‘Türk Basın Tarihi’ nin bütün alanları yoklanmadan kültürümüzün hiçbir dalında gerçekler bütünüyle ortaya konulamaz.” (Tütengil, 1985: 30)

Söz konusu iki maddenin Diyarbakır basını ve edebiyat dergiciliği ile örtüştüğünü söylemek mümkündür. Yayınlanan her dergi döneminin baskın siyasal otoritesinin ideolojisine göre hareket etmiştir. Bunu daha da somutlaştıracak olursak 1920'lerde Türkçü düşünce ağırlıkta dergiler “Küçük Mecmua, Yeni Hilal, Talebe Mecmuası”, tek partili dönemde CHP propagandası ağırlıkta olan dergiler ve halkevi dergisi, Demokrat Parti döneminde yayınlanan dergi ve gazetelerin isimleri bile demokrat kelimesi ile süslenmişlerdir. Son dönem dergiler ise eşitlik, özgürlük, demokrasi ve İnsan Hakları temlerini öne çıkardıkları göze çarpmaktadır.

Diyarbakır'da farklı tarihlerde aynı veya farklı isimlerle çok sayıda dergi yayımlanmıştır. Bunlardan bir kısmı kısa süreli olmuş, bazıları uzun süre yayımlanmış hatta bazıları 20 yılı aşkın süre yayın hayatını sürdürebilmiştir. Bu dergilerin belli başlı olanları ise Kevkeb Medinho (Şark Yıldızı), Şifuro (Güzel Seda), Küçük Mecmua, Yeni Hilâl, Dicle Kaynağı, Karacadağ, İç-Oğuz, Çizgi, Kara Amid, Koza, Kara-Amid, Yudum, Çaba, Karacadağ(Aynı isimle farklı dergi), Doğu, Özgür, Tarancı, Diyarbakır Kültür, Bazalt Kent, Kastal, Diyarbakır Eyvan, Yeni Çizgi, Amida, Çorba, Sanat ve Edebiyat'ta Yaratı, Tigris, Sanat ve Edebiyat'ta Yaratım, Mizgin, Uzak Ülke, Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi(sbard), Pitoresk, Talebe Mecmuası (1926), Gençler Evi (1927), Birliğin Sesi (1951), Lise (1952), Yeni Öğrenci ve Kültür (1954), Demokrasiye Güven (1964), Hazan (2001), W Dergisi (2004) ve daha ismini saymadığımız bireysel çaba ile veya kurum ve okulun çıkardığı sanat-edebiyat dergisi bulunmaktadır. Bunların bir kısmı amatör ruhla çıkarılmış bir kısmı ise profesyonel nitelik taşımaktadır.

Bu denli yoğun bir edebi ortamı olan Diyarbakır'da yayınlanan dergilerin adedinin çok olması bir zenginlik arz etmektedir. Öte yandan yazını zayıflamasına

da yol açmaktadır. Bunu engellemenin yolu ise çok sayıda dergi çıkarmanın yerine az sayıda ancak güçlü, kaliteli ve gür bir sese sahip yayına önem verilmesi kanaatimizce daha verimli olacaktır.

Tarancı Dergisi

Bir dergiye verilen isim mutlak suretle o dergiye yüklenen misyon ile ilgilidir. Her yayın organının isimlendirilmesi, tıpkı bir insan adı, soyadı, lakap veya unvan almasına benzer. (Polat, 2005: 70) Sanat ve edebiyat dergileri, okuyucunun zihninde güzel telmihleri bulunan bir kelime veya kelime grubu seçerek amaç ve heyecanlarını dile getirmek isterler.

21 Nisan 1963'te açılan II. dönem halkevleri Diyarbakır şubesinin yayın organı olan Tarancı dergisi de böyle bir heyecanla yola çıkmıştır. (Tan, 2003: 48) Halkevi, Diyarbakır'ın yetiştirdiği şair Cahit Sıtkı Tarancı'ya olan minnet borcunu ödemek için 'Tarancı' adını seçmiştir.

Derginin Ömrü

2. dönem açılan Diyarbakır halkevinin yayın organı olarak yayın hayatına başlayan Tarancı Dergisi, 15 Mart 1967 - 15 Mayıs 1967 tarihleri arasında ancak üç sayı yayımlayabilmiştir. Derginin genel yayın yönetmeni Av. Ruhi Nedimoğlu'da 'Tarancı'nın gelişmesi ve devam etmesi...' temennisinde bulunuyor. Sedat Günay'ın 'Tarancı İçin' başlıklı yazısında derginin kısa ömürlü olmayacağını ve bu konuda çok iddialı olduklarını belirtmek için:

'... adı Tarancı olduktan sonra değme keyfine... Cahit [Sıtkı] bile kara toprak altında, belki şiirler düzer şimdi bilinmez. ... Cahit [Sıtkı] doymadan gittiği bu güzelim yeryüzüne ne denli bağlı idiyse, Tarancı da o kadar çok yaşayacak.' gibi duygusal bir dilekte bulunuyor.

Bu denli iddialı yolla çıkan Tarancı dergisi 1967'de Halkevinin faaliyetlerini durdurmasıyla derginin de yayımına fiili olarak son verilmiştir.

Şekil Özellikleri

20.5x28.5 cm., boyutlarında kapaklar hariç 16 sayfa ve çift sütun olarak çıkmıştır. Kapakta derginin adı, 'Aylık Sanat ve Kültür Dergisi' şeklinde bir başlık altı, başlık altının altında ise yıl, sayı, fiyatı ve tarih yer almaktadır. İlk sayının "Cahit Sıtkı Tarancı" özel sayısı olduğundan Cahit Sıtkı Tarancı'nın kendi el yazısı bir mektubu kapak yapılmıştır. Diğer iki sayının kapaklarında ise gravür bulunmaktadır.

Reklamlar son kapakta verilmiştir. Dergideki en büyük eksiklik içindekiler bölümünün olmayışdır. Diğer bir nokta ise ilk iki sayıda derginin künyesi son sayfada verilirken son sayıda ise ilk sayfada verilmiştir.

Derginin idare yeri Gazi Caddesi, Diyarbakır olarak belirtiliyor. Basıldığı yer ise İş Matbaacılık (1.-2. sayı) ve Balkanoğlu Matbaacılıktır (3. sayı). Derginin sahibi halkevi adına Av. Ruhi Nedimoğlu, yazı işleri müdürü ise Coşkun

Yerel Edebiyat Dergilerine Bir Örnek; Tarancı Dergisi

Akyol'dur. Yayın kadrosuna bakıldığında her sayıda farklı yazar ve şairlerin olduğu göze çarpmaktadır. Tüm sayılarda yazıları bulunan daimi yazarlar Hüseyin Aruk, Kaya Özsegin, Mehmet Attilâ İpek, Necip Köprülü, Orhan Aydemir, Remzi İnanç, Şahap Sıtkı ve Yusuf Savaş'tır. Sadece birer yazı veya şiiri bulunanlar ise Adnan Turani, Ceyhun Atuf Kansu, Hüseyin Korkmazgil, Kaya Öztaş, Mehmet Arıtıcı, Necati Akder, Necdet Eroğlu, Sedat Günay, Şevket Beysanoğlu, Şevket Epözdemir, Talip Apaydın, ve Tamer Tezin'dir. Derginin çok zengin bir kadroya sahip olduğu ve bu zengin kadronun derginin çok yönlü olmasını sağladığı söylenebilir.

Yayın İlkeleri

Derginin yayın ilkelerini 1. sayıda yer alan Halkevi Başkanı Av. Ruhi Nedimoğlu'nun 'Karacadağ'dan Tarancı'ya', Sedat Güney'in 'Tarancı İçin' ve Orhan Aydemir'in 'Toprakdan Öğrenip Kitapsız Bilenler' adlı yazılarından çıkarabiliriz.

Buna göre;

1- Atatürk ilkeleri ve devrimlerine bağlı, genç kuşakların yetişmelerini sağlamak.

2- Genç kuşaklara fikir ve sanat yönünden gerekli usu sağlamak.

3- Siyasete bulaşmadan ve gönüllülük esasına dayalı çalışmalar yürütmek. Bunda güdülen amaç Tarancı'nın tüm kesimlere hitap etmesini sağlamak.

4- Halk kültürünü, kaynağına inerek onu tanıtmak ve yaşatmaya çalışmak.

Derginin yayın ilkelerine bakıldığında Atatürk ilkelerine uygun yayıncılık, siyasetten uzak ve halk kültürü ürünlerine ağırlık verecek bir yayın hedeflenmektedir. Ancak yazılar incelendiğinde dönemin siyasi fikirlerinden etkilenen yazarların yazıları olduğu göze çarpmaktadır. Yazıları bulunan Talip Apaydın, Hüseyin Korkmazgil ve Orhan Aydemir sert eleştirilerde bulunuyorlar.

Muhteva

Tarancı dergisinin içeriği "Kültür ve Sanat" şeklinde bir başlık altı dergiyi tanımlamasında eksik kalmaktadır. Çünkü Tarancı'daki yazıların büyük bir kısmı edebiyat ile ilgilidir. Muhteva konusunu netleştirmek için alt başlık olarak edebi faaliyetler, didaktik bilgiler ve ilan-reklam ile görsel malzemeler olarak üç grupta incelenmiştir.

Edebi Faaliyetler

Dergide bulunan 32 metinden 8 tanesi manzum 24 tanesi ise mensurdur. Tüm sayılarda toplam 8 adet şiir bulunmaktadır. Cahit Sıtkı'nın 'Tereke' ve 'Kırkinci Oda' şiirleri dışında kalan şiirlerde bir serbestlik söz konusudur. Bu şiirlerde toplumcu akımın etkileri çok net bir şekilde göze çarpmaktadır. Mehmet

Atillâ İpek'in 'Umut Çiçeği' adlı şiirinde alınan aşağıdaki dizelerde toplumcu akımın etkisi belirgindir.

'Ezik yaşantılar içerisinde tükenmişliğimiz,
Mutluluk nedir, bilmezken
Mutsuzlukta; mutluluğu biliriz.' (Sayı 3, s.16)

Hüseyin Aruk'un 'Ekzistan' adlı şiirinde, kural tanımama olarak bilinen nihilizmi, toplumcu düşünceyle bir sentez oluşturmaya çalışmıştır.

'İstemem bunca görüntüleri
Ekmeği, kösnüyü
Sevile sızıp kalmayı
Hiç birinizi istemem
Ey güzel hiçlik.' (Sayı: 3 s.16)

Kaya Öztaş'ın 'Ölü Doğa' şiirinde de yine toplumun içinde bulunduğu durumu bir duyarlılık içerisinde vurgulamaktadır.

'Söndü ışık. Karanlık. Kim yok olan aslında ki
Işıklara baka baka karanlıkta görmeyen.' (Sayı: 2 s.13)

Tarancı'nın zenginlik gösterdiği asıl konu ise eleştiridir. Tüm sayılarda en sert eleştirileri yapan Orhan Aydemir'dir. Aydemir'in 'Topraktan Öğrenip Kitapsız Bilenenler' başlıklı makalesinde Türk aydınlarının halktan ve halk kültüründen o kadar kopuk olduğunu şu sert ifadelerle dile getirmektedir. 'Bizim çoğu saksı bitkisi gibi yaşayan aydıncıklarımızın bu kültür [halk kültürü] hazinesinden en ufak bir haberleri bile yoktur.' Aydemir Atatürk devrimlerine sarılarak bir yerlere gelmek isteyen kişileri de sert bir dille eleştirmektedir. 'Günümüzün -Gardrop Atatürkçüleri- saat başı bir bağırılar Atatürkçüyüz diye. Oysa halk bilinçli bir şekilde gürültüsüz ve düzenli söyler hem de inanarak, çıkarsız, içten...'

"Minarenin kubbesi
Ben istemem al Fesi
Olursa al şapka olsun
Kemal paşa rutbesi"(Sayı: 1 s. 14-15)

Yine ikinci sayıda Aydemir, 'Kravatlı Bilisizler' başlıklı yazısında eğitim düzeninin çarpıklığı sonucunda yetişen ezberci zihniyet ile 'yarım aydınlar' olarak hitap ettiği ve hilafet ile ümmetçiliğin hortlanmak istendiğini iddia etmektedir. 'Alışılmışın dışında bir temel çözüme gidemeyen mürekkep yalamış, forslu(!) kişiler bu inançlı aydın kuşağın önünde yenilecektir er-geç. Toplumumuzu yeni yeni atılımlardan alıkoyan bu beyinleri sarıklı, kafaları melon şapkalardan, bu kravatlı bilisizlerden, yobazlardan, kurtarmadıkça okumamış bilisizlerden kurtulmamız olanaksızdır.' (Sayı: 2 s.9) Köy Enstitülerini büyük halk üniversiteleri olarak değerlendiren Aydemir bu özlemine sürekli dile getirip tüm köylerin eğitim sorunu giderilmeden ülkemizin refaha kavuşmasını bir hayal olarak görmektedir.

Yerel Edebiyat Dergilerine Bir Örnek; Tarancı Dergisi

Belki de Aydemir'i bu şekilde düşünmeye sevk eden şey onun da Köy Enstitüsü çıkışlı bir öğretmenin çocuğu olmasıdır.

Büyük toplumcu şairlerden Hüseyin Korkmazgil 'Mizah mı?' başlıklı yazısında mizahın ne olduğunu bir örnekle anlatıp mizahın zamanla yıkılacak olanı önceden yıkıp yeniden yaptığını ileri sürmektedir. 'Mizah yıkarak yapar.' sonucuna varıyor. Ona göre mizah söz konusu bireyi değil toplumun o kişide yansıyan yanlarını yerer ve gülünçleştirir. Korkmazgil'in vardığı sonuç ise mizahçının toplumda bir kişinin yaptığı işi değil onu bu işi yapmaya zorlayan toplumsal koşullarla ve düzenle alay ettiğini, gülünçleştirdiğini ve yıktığını vurgulamaktadır.

Derginin adından dolayı bir yazı yazar Ceyhun Atuf Kansu 'Türkçeye Düşen Cemre'(Sayı:1 s.3) başlıklı yazısında Şair Tarancı'nın 'Bahar Geliyor' şiirinin tahlilini yapmıştır. Talip Apaydın'da 'Şiir Sevgisi ve Sonrası'(Sayı: 2 s.5) başlıklı yazısında Cahit Sıtkı'nın 'Memleket İsterem' adlı şiirinin tahlilini yapıp onunla olan anılarını tazelemektedir. Talip Apaydın yazısında birinin 'şiiri severim' demesi yetmeyeceğini şiirin seven kişinin hayatını kısıklarak yakalayan, onu saran bir aşk gibi değiştirmesi gerektiğini vurgular.

Dil konusunda Tamer Tezin'in 'Dil ve Eşek Arıları'(Sayı 3 s.10-11) başlıklı yazısında dilin korunmasıyla ilgili uyarılarda bulunuyor. Tezin, öncelikle dil devriminden sonra Arapça ve Farsça kelimelerin Türkçe'deki azalış oranlarını verdikten sonra Türkçe'de bulunan ne kadar Arapça ve Farsça sözcük varsa atılması gerektiğini vurgulamaktadır.

Derginin 1. sayısında ilk defa yayımlanan Cahit Sıtkı'nın edebi değeri olan 3 adet mektubu yer alıyor. Bunlardan birincisi ailesine, ikincisi Şahap Sıtkı'ya üçüncüsü de kardeşi Hasan'a gönderdiği mektuptur.

Dergi denilince mutlaka öykü de yer alır. Tarancı dergisinde de üç öykü bulunmaktadır. Şevket Epözdemir'in 'Tutsak'(Sayı: 2 s.14), Yusuf Savaş 'Kör Hacımın Üç Tutkusu'(Sayı: 2 s.15-16) ve Remzi İnanç'ın 'Çoluk Çocuk' adlı öyküleri bulunmaktadır.

Edebi faaliyetler içerisinde değerlendirilebilecek diğer denemeler ise Kaya Özsezgin'in 'yazmak'(Sayı: 1 s.12-13), 'Denemeler'(Sayı: 2 s.7) ve 'Ataç'ın İşlevi' Necdet Eroğlu 'Yayımcılar Üstüne'(Sayı: 2 s.8) Yusuf Savaş'ın 'Şiir Yazmalı Yarım'dir.(Sayı: 3 s.15-16)

Didaktik Bilgiler

Tarancı dergisi bilgilendirici ve fikri yazılarda da zenginlik gösterir. Şevket Beysanoğlu'nun 2. sayıdaki 'Diyarbakır Kalesi' adlı yazısı Diyarbakır şehrinin coğrafi konumu ve tarihi bakımdan incelemektedir. Şehrin Huriler zamanından günümüze kadar geçen sürede şehre verilen isimler ve hüküm süren medeniyetler hakkında etraflıca bilgiler sunmaktadır. Adnan Turanî'nin 2. sayıdaki 'Bugünün Sanat Eğitimi Üzerine' adlı makalesinde 'sanat eğitimi, içinde bulunulan çağın sanatı ile ilgilenir' fikrinden yola çıkarak sanatın eğitim üzerindeki etkisini irdelemektedir.

Pof. Dr. Necati Akder 3. sayıdaki ‘Türkiye’nin Kalkınmasında Doğu İllerimizin Yeri ve Değeri’ başlıklı makalesi bölgenin yetiştirdiği sanatçılardan başlayarak Diyarbakır özeline inene kadar, ekonomik ve sosyal şartları gözler önüne sererek Ziya Gökalp’ın hars ve medeniyet ile ilgili fikirlerini eleştirel bir bakış açısıyla yorumladıktan sonra, ‘Ziya Gökalp’ın doğduğu şehirde Ziya Gökalp Üniversitesini kurmak doğu illerimize olan tarihi şükran borcumuzun da ödenmesine yarayacak ve Türk hayatına taze kuvvetler katacaktır’ şeklinde bir sonuca varıyor.

Belki de derginin felsefi yönüyle en ağır basan yazısı 3. sayıda bulunan Mehmet Arıttıcı’nın ‘İdeolojiler’ adlı makalesidir. İdeolojilerin tutucu yanı ön plana çıkmadıkça tüm ideolojilerin yararlı olabileceğini ileri süren Arıttıcı’nın vardığı sonuç, egemen ideoloji hangisi olursa olsun mutluluğun bir çağrısı, ya da kardeşliğin ve insanca yaşamın bir töreni olmalıdır.

İlan-Reklam ve Diğer Görsel Malzemeler

Tarancı’daki ilanların büyük bir kısmı yayınlarla ilgilidir. 1. ve 2. sayılar halkevinin yayınladığı Şevket Beysanoğlu’nun “Diyarbakır Ağzı” adlı kitabının duyurusu yer alıyor (Sayı 1 s.13; Sayı 2 s.3). Birinci sayının son sayfasında ‘Diyarbakır’ı Tanıtma ve Kültür Derneği’ yayınlarının fiyatlarını gösterir bir liste duyurulmuştur. İkinci sayıda ise Toplum Yayınevinin yayınlarının reklamı verilmiştir. Toplum yayınevi kitaplarının birçoğunun yakın bir tarihe kadar dahi yasak olması şaşırtıcı bir durumdur. Üçüncü sayıda ise Türkiye’de yayınlanan diğer tüm dergiler gibi parasal sorunlarından kurtulmak için Tarancı da iki tane banka (Akbank ve Türkiye Öğretmenler Bankası) reklamı vermek zorunda kalmıştır(sayı 3. arka kapak).

Tarancı dergisi amblem olarak herhangi bir şekli kullanmamıştır. Her sayının kapağı farklı bir resimle çıkmıştır. İlk sayının kapağında Cahit Sıtkı’nın kendi el yazısı ile yazdığı bir mektup verilmiştir.

Derginin asıl zengin olduğu konu ise fotoğraf ve gravürlerdir. Derginin 3 sayısında 4 fotoğraf ve 2’si kapakta olmak üzere toplam 9 resim mevcuttur. Birinci sayıda Cahit Sıtkı Tarancı’nın bir adet fotoğrafı ve ikinci sayıda Diyarbakır’ın 3 manzarası verilmiştir. Gravürler ise bazı şiir veya yazıların yazarının ruh halini belirtir nitelik taşımaktadır. Necip Köprülü’nün ‘Yazıklara Giden’ (Sayı: 3 s.11) adlı şiirinde bunalımlı olan ruh hali, düşünen adam karikatürü ile verilmeye çalışılmıştır.

Sonuç

Üç sayı yayımlayan ve üç ay ömür sürdürebilen bir derginin hedeflerine ulaşması imkânsızdır. Halkevi Başkanı Av. Ruhi Nedimoğlu’nun ‘Karacadağ’dan Tarancı’ya’ adlı tanıtım yazısında belirtilen ilkelere ulaştığını söylemek hayli güçtür. Dönemin baskın fikir akımı olan toplumcu düşünceler ağır basmaktadır. Her fırsatta Köy Enstitülerinin açılması gerektiği ve kırsal kesimin ancak böyle bir kurumla kaderinin değiştirilebileceğini ve buna olan özlemleri dile getirilmektedir.

Yerel Edebiyat Dergilerine Bir Örnek; Tarancı Dergisi

Yazar kadrosuna bakıldığında fikri ayrılıklar mevcut ise de büyük çoğunluğu toplumcu bir yapıyı destekledikleri hissi vermektedir.

Tarancı dergisi halkevinin birinci döneminde yayımlanan ‘Karacadağ’ dergisi gibi halk kültürü ürünlerine yer vermemiştir. Yayın ilkeleri arasında yer alan ‘halk kültürünü, kaynağına inerek onu tanıtmak’ hedefine cevap olabilecek herhangi bir malzeme bulunamamaktadır. Belki de derginin kısa ömürlü olması böyle bir sonuç doğurmuştur. Ancak üç sayıda da yazıları olan Orhan Aydemir ısrarla halk kültürünün kaynağına inip ona sıkı sıkı sarılması gerektiği aksi takdirde onu yitirmekle karşı karşıya kalınacağını vurgulamakta ancak bu fikirleri bir türlü hayata geçiremiyor sadece öneri olarak kalıyor. Dergi yayın ilkeleri arasında yer alan hiçbir hedefine ulaşamamış ve kısa ömürlü dergiler arasına girerek raflardaki yerini almıştır.

Tarancı Dergisinin Bibliyografyası

I. Sayı

- 1- Ruhi NEDİMOĞLU, ‘Karacadağ’dan Tarancı’ya’, s.2
- 2- Ceyhun Atuf KANSU, ‘Türkçeye Düşen Cemre’, s.3-4
- 3- Cahit Sıtkı TARANCI, [İlk Defa Yayınlanan Bir Mektup], s.5
- 4- Şahap SITKI, ‘Cahit Sıtkı TARANCI’, s.6-7
- 5- Cahit Sıtkı TARANCI, ‘Kırkinci Oda’[Şiir], s.7
- 6- Cahit Sıtkı TARANCI, ‘Tereke’[Şiir], s.7
- 7- Sedat GÜNAY, ‘Tarancı İçin’, s.8
- 8- Cahit Sıtkı TARANCI, [Hasan ŞİMŞEK’e Bir Mektup], s.9-10
- 9- ‘Cahit Sıtkı TARANCI’nın eserleri’, s.10
- 10- Remzi İNANÇ, ‘Cahit Sıtkı Deyince’, s.11
- 11- Kaya ÖZSEZGİN, ‘Yazmak’, s.12-13
- 12- Coşkun ERSÖZ, ‘Arayış’[Şiir], s.13
- 13- Orhan AYDEMİR, ‘Topraktan Öğrenip Kitapsız Bilenenler’, s.14-15
- 14- Mehmet KIYAT, ‘Büyük Çalgı’, s.15

II. Sayı

- 1- Şevket BEYSANOĞLU, ‘Diyarbakır Kalesi’, s.1-3
- 2- Şahap SITKI, ‘Cahit Sıtkı’, s.4
- 3- Talip APAYDIN, ‘Şiir Sevgisi ve Sonrası’, s.5
- 4- Adnan TURANİ, ‘Bugünün Sanat Eğitimi Üzerine’ s.7
- 5- Kaya ÖZSEZGİN, ‘Denemeler’, s.7

- 6- Necdet EROĞLU, ‘Yayımcılar Üstüne’ s.8
- 7- Hüseyin KORKMAZGİL, ‘Mizah mı’ s.9-10
- 8- Orhan AYDEMİR, ‘Eğitim İmecesı’ s.11-13
- 9- Kaya ÖZTAŞ, ‘Ölü Doğa’[Şiir], s.13
- 10- Şevket EPÖZDEMİR, ‘Tutsak’, s.14
- 11- Yusuf SAVAŞ, ‘Kör Hacının Üç Tutkusu’[Öykü], s.15-16

III. Sayı

- 1- Necati AKDER, ‘Türkiye’nin Kalkınmasında Doğu İllerimizin Yeri ve Değeri’, s.1-5
- 2- Kaya ÖZSEZGİN, ‘Ataç’ın İşlevi’, s.6
- 3- Mehmet ARITICI, ‘İdeolojiler’, s.7-8
- 4- Orhan AYDEMİR, ‘Kırvatlı Bilisizler’, s.9
- 5- Tamer TEZİN, ‘Dil ve Eşek Arıları’, s.10-11
- 6- Necip KÖPRÜLÜ, ‘Yazıklara Giden’ s.11
- 7- Remzi İNANÇ, ‘Çoluk Çocuk’[Hikaye], s.12-15
- 8- Yusuf SAVAŞ, ‘Şiir Yazmalı Yarım’, s.15-16
- 9- Hüseyin ARUK, ‘Ekzistan’, s.16
- 10- Mehmet Atillâ İPEK, ‘Umut Çiçeği’, s.16

KAYNAKÇA

BEYSANOĞLU, Şevket. (Ağustos 1969), “Dergiler”, *Kara Amid*, S. 6-7, s.37-47, Diyarbakır .

BEYSANOĞLU, Şevket. (1996-1997), *Diyarbakır’lı Fikir ve Sanat Adamları*, Cilt:I-II Ankara.

Günlük Evrensel Gazetesi ‘Yaratım Yola Devam Ediyor’ <http://www.evrensel.net/03/07/04/kultur.html#2> (ET. !0.05.2010).

GÖRKEM, İsmail. (Güz 2004) “Ziya GÖKALP’ten bugüne Diyarbakır’da Kurtuluş Etkinlikleri ve Toplumsal Hafıza Kaybı”, *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, S. 16, s.7-12, Niğde.

MERCAN, Mehmet. (1998), *Anadolu’da Gazetecilik ve Diyarbakır Basım*, Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti Yayını, Diyarbakır.

POLAT, Nâzım Hikmet.(Bahar 2005), “Fağfur Dergisi”, *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, S.XVII, s.69-90, Niğde.

ŞİMŞEK, Mehmet. (Ağustos 2004), “1912 Yılında Şark Yıldızı Gazetesi”, *Toplumsal Tarih*, S. 128.

Yerel Edebiyat Dergilerine Bir Örnek; Tarancı Dergisi

TAŞĞIN, Ahmet. (2004/3), “Alevi Bektaşî Edebiyatında İlk Örnek: Muhibban”, *Folklor/Edebiyat*, S.39, s.231-240

TAN, Nail. (2003), *Folklor (Halkbilim)*, İstanbul.

TÜTENGİL, Cavit Orhan. (1985), *Yeni Osmanlılar'dan Bu Yana İngiltere'de Türk Gazeteciliği (1867-1967)*, Belge Yayınları, İstanbul.